

SKIVEKOMMUNE

Pædagogisk Læreplan

2021

Minimumsskabelon til lokal pædagogisk læreplan

Forord

Den pædagogiske læreplan er et aktivt og internt arbejdsredskab for medarbejdere, ledelse og institution. Den pædagogiske læreplan har fokus på praksisudvikling og kvalitet i dagtilbuddet og har fokus på "hvordan" frem for at være en ønsket plan.

Det er ikke hensigten, at den pædagogiske læreplan skal være en lang rapport, som i detaljer beskriver dagtilbuddets arbejde med det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Den pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via max. tre **korte relevante pædagogiske overvejelser, refleksioner og eksempler** skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde der foregår i dagtilbuddet, herunder sikre, at den intenderende pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner m.v. med børnene.

Den pædagogiske læreplan skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

Den pædagogiske læreplan skal være *levende* og afspejles i det pædagogiske arbejde. Den skal ikke ende "i skuffen", men skabe sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø *hele dagen* og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den skal bruges til at tilrettelægge og følge op på den pædagogiske praksis. Centralt for den pædagogiske læreplan er et skærpet blik på praksis ud fra aktuelle eksempler på læringsmiljøer.

Den pædagogiske læreplan er det tydelige pejlemærke. Der kan være flere veje mod pejlemærket og der skal løbende stilles ind, navigeres og justeres.

Den pædagogiske læreplan skal have et fokus på at der arbejdes ud fra en systematisk og løbende *evalueringskultur*. Læreplanen og hverdagspædagogikken skal spille aktivt sammen.

Ved at bruge den pædagogiske læreplan til løbende at reflektere over, evaluere og udvikle den pædagogiske praksis, bliver det faglige blik skærpet for de små læringsøjeblikke i hverdagen.

Arbejdsgruppen for Lokal Pædagogisk Læreplan, August 2019

Præsentation af institutionen	
<ul style="list-style-type: none"> • Pædagogisk profil • Organisering i institutionen • Fysiske rammer • Børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger • Personalets sammensætning 	<p>Oddense Børneunivers er en Landsbyordning bestående af børnehaven, SFO og skole. Børnehaven, SFO og skole ligger på samme matrikel. Pædagogikken er en anerkendende tilgang med fokus på hverdagsevalueringer ud fra praksisfortællinger. Personalet har et højt fagligt niveau samt et højt fokus på, hvordan vi kan blive endnu bedre i det pædagogiske arbejde f.eks., består p-møderne kun af pædagogik. Vi øver os i at være nysgerrige og undrende på hinandens praksis bl.a. for at få øje på de tre fingre, der peger indad på en selv.</p> <p>Børnehaven er ikke stueopdelt. Medarbejderne har hver en gruppe børn, de er kontaktpædagog for. De spiser med denne gruppe børn fordelt rundt om i børnehaven. Derforuden afvikler de samtaler med forældrene. Forældrene tilbydes et hjemmebesøg, samtale ved 4-årsalderen, skolesamtaler samt samtaler efter behov. Alle, både forældre og personale, har et fælles ansvar for at fremme børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagens løb og er ansvarlige for at skabe de rette læringsmiljøer rundt om i børnehaven såvel inde som ude.</p> <p>Børnehaven er i efteråret 2020 flyttet på skolen. Vi har fået helt nye rammer, som skal indrettes ud fra overvejelser om rammernes betydning for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. En spændende proces, som vi er gået i gang med, men som giver udfordringer, da Corona spænder ben for en del.</p> <p>Børnegruppen består af 39 børn fordelt på 20 piger og 19 drenge i alderen 2,11 år til 6 år. Børnene er alle bosiddende i lokalområdet, men med forskellige nationaliteter (Ukrainske, Polske, rumænske og danske).</p> <p>Personalet består af en USFO-leder (pædagoguddannet), 4 pædagoger (den ene er læreruddannet) samt 2 pædagogiskmedhjælper. Derforuden har vi løbende pædagogstuderende fra Via samt PAU-elever. Vi har tilknyttet 3 tilkaldvikar (alle pædagogmedhjælper). Indimellem har vi praktikanter fra Folkeskolen. Derforuden samarbejder vi med personalet i SFO'en, lærerne fra skolen samt PPR.</p>

Det fælles pædagogiske grundlag

Barnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring, børnefællesskaber

(s. 13-21 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvilken forståelse har vi af de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag
Hvordan kommer de til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?
(beskriv dem samlet eller hver for sig)

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Vores forståelse af barnesynet bygger på en respekt for det enkelte barn, forståelsen for at børn udvikler sig i forskellige tempo og har forskellige kompetencer at bidrage med til fællesskabet. Børnene skal have mulighed for medinddragelse samt medindflydelse på deres hverdag. Pædagogerne er ansvarlige for at skabe plads, ro og tid til at være barn samt at være nærværende og omsorgsfulde, så børnene i trygge rammer kan lære og udvikle sig.

I gennem flere år har de kommende skolebørn sagt, at det de glædede sig mest til, når de skulle i skole var, at de selv måtte bestemme, hvad tøj de skulle have på ud. Pædagogerne bestemte dagligt hvad tøj, de skulle have på ud f.eks., om de skulle have vanter på ud, om de skulle have en ekstra trøje under flyverdragten m.m. Vi overhørte, når de gav udtryk for at de f.eks. havde det varmt. Vi tog ikke et børneperspektiv, men tænkte at når vi, som voksne, frøs måtte børnene også gøre dette. Respekten for det enkelte barn og dets muligheder for selv at have indflydelse på valg af tøj var ikke til stede. Vi oplevede, at når børnene var begyndt i skole rendte de rundt i skolegården i næsten ingen overtøj f.eks., når det regnede. Vi ville gerne lære børnene at mærke efter på egen krop f.eks. hvordan de havde det udenfor i regnvej og næsten ingen overtøj. Give dem en forståelse af, at det at kigge ud på vejret og så vide hvilket overtøj, der ville være godt at tage på ud, hænger sammen. I dag lader vi børnene mærke efter om, de har behov for vanter, snakker om hvordan vejret er udenfor, spørger dem hvad de synes, de skal have på af overtøj. De ældste børn får lov til at gå ud i en jakke, hvis det er det de ønsker. Vi aftaler med de ældste børn, at vi kommer og snakker med dem efter ca. 10 minutter i forhold til om de fryser eller ej. Vi fortæller dem også, at hvis vi synes de er kolde vil vi bede dem om at gå ind og tage mere tøj på. Vi skriver ud til deres forældre og beder dem snakke med børnene samt fortælle deres børn, hvis der er noget de skal tage på ud f.eks. en hue. Forældrene giver pædagogerne besked om det, hvis et barn f.eks. skal have en hue på ud, så vi kan spørge børnene til om, der er noget bestemt tøj, deres far og mor har sagt, de skal have på ud. Vi hører ikke længere børnene sige, at det de glæder sig mest til, når de skal i skole er at de selv må bestemme, hvad de skal have på ud.

Vores forståelse for dannelse er at barnet skal have forankret værdier og viden i egen personlighed, så barnet kan begå sig i verden som et hensynsfuldt, kritisk og demokratisk menneske. Vores forståelse af børneperspektiv er at pædagogerne bestræber sig på at forstå barnet - sætte sig i barnets sted i den aktuelle situation, hvordan føles, det at være barn lige nu. Det er pædagogernes ansvar i samarbejde med forældrene at skabe sammenhænge og rammer med afsæt i et børneperspektiv, så barnet aktivt er med til at skabe sin egen læring.

Vores pædagogstuderende har iværksat et yogaforløb for de kommende skolebørn. Formålet med det er at give børnene en kropsbevidsthed samt at styrke fællesskabet i gruppen. Den pædagogstuderende starter med at introducere yogaen ved at fortælle børnene, at de skal lave noget sammen, og så tager de remsen, de skal anvende i yogaforløbet. Efterfølgende går de i gang. Alle børnene er deltagende. Undervejs i forløbet er der børn, der ikke helt er med på samme niveau, som den pædagogstuderende havde forventet. Den pædagogstuderende har efterfølgende disse overvejelser om, hvorfor det gik, som det gjorde - gik jeg for hurtigt frem, så alle børn ikke var med på det der skulle ske, vidste børnene hvad de skulle lære i forløbet og var der nogle børn, der havde brug for mere hjælp end andre. Den pædagogstuderende valgte at gå tilbage til børnene og snakke med dem om deres oplevelser af yogaen f.eks., om de syntes det havde været sjovt eller ej. Nogle af børnene gav udtryk for, at det var kedeligt. Især en af børnene gav udtryk for, at det var meget kedeligt. Barnet havde ellers været meget deltagende under øvelserne og remserne, men da det kom til balancen, havde barnet trukket sig. Den pædagogstuderende forsøgte at sætte sig i barnets sted, måske havde det været kedeligt fordi det med balancen havde været svært for barnet. Overvejelserne gik efterfølgende på hvilke tiltag, der kunne iværksættes, så barnet fik oplevelsen af at blive mødt i noget, der var svært. Endvidere besluttes det at snakke med børnene om at demokratiet bestemmer sommetider om vi skal lave noget bestemt. Overvejelserne var her at give børnene læring om, at nogen gang skal der indgås kompromis, selvom man heller vil noget andet.

Vores forståelse af leg er, at legen har værdi i sig selv og at den foregår dagen igennem. De spontane og selvorganiserede lege skal anerkendes, respekteres og gives plads i dagligdagen. Pædagogerne er ansvarlige for at alle børn er en del af et godt legefællesskab. Derfor skal der være fokus på, hvordan et legefællesskab udvikler sig, så en leg f.eks. kan rammesættes af pædagogerne i samarbejde med børnene, så alle børn får muligheden for at trives.

Vi er på legepladsen og et par børn kommer hen til en pædagog for at fortælle, at et andet barn driller dem og at barnet ikke vil stoppe igen. Pædagogen går over til barnet for at fortælle, hvad de andre har fortalt. Barnet siger, at det ikke passer og at de lyver. Pædagogen fortæller at det er vigtigt at stoppe, når nogen siger man skal stoppe. Barnet vil så have den ske, som de andre børn leger med. De siger nej til det. Hvortil pædagogen fortæller barnet, at det er det, der kan ske, når man driller nogen. Barnet bliver så vred og går sin vej. Pædagogen finder en anden ske og giver barnet den. Efter et par minutter kommer de andre børn igen hen til pædagogen og fortæller at barnet igen vil tage deres ske. Refleksionerne over denne episode gjorde at pædagogen blev opmærksom på, at barnet og pædagogen havde forskellige dagsordner. Det var ikke skeen barnet gik efter, men legen som barnet gerne ville have været en del af. Herefter bliver pædagogens rolle at skabe et legefællesskab, som barnet kan være en del af.

En spontan leg kan foregå på badeværelset, hvor der leges med vand. Børnene er drivvåde og det hele sejler i vand. Den spontane leg bremses fordi pædagogerne synes, det er uhensigtsmæssigt og træls at rydde op efter. Refleksionerne er her, at i stedet for at bremse den spontane leg kan legen flyttes et andet sted hen f.eks. ud på legepladsen.

Vores forståelse af læring er, at læring sker hele dagen igennem både i børnehaven og i hjemmet. Læring sker blandt andet gennem leg, relationer, aktiviteter, kommunikation, når vi bliver udfordret og når vi udforsker. Pædagogerne er ansvarlige for at skabe trygge rammer, hvor børnene gives mulighed for at lære og turde at fejle er til stede. Pædagogerne skal befinde sig i de tre læringsrum, foran, ved siden og bagved, så er forudsætningerne for læring til stede.

Der står to pædagoger og snakker ude på legepladsen. De ser ikke barnet, der går forbi med en si. Barnet går ind med sien. Efterfølgende kommer barnet ud og fortæller at sien ikke kan holde vand, der skal bruges en spand. Refleksionen hos pædagogerne er, at det var da godt de ikke så barnet gik ind med en si, så havde de sikkert stoppet barnet og derved også den læring barnet fik, nemlig at en spand var bedre, når der skulle hentes vand.

Et barn er udfordret i sine lege med andre børn. Barnet er ikke med på spillereglerne i en leg. Pædagogen er på sidelinjen i legen for at tydeliggøre både for det barn, der er udfordret og de andre børn i legen, hvad der er vigtigt, så alle kan være med. Pædagogen fortæller børnene, at de skal fortælle det barn, der er udfordret, hvilken rolle barnet har i legen, hvad de andre skal m.m. Samtidig med lærer pædagogen de øvrige børn, at kommunikation er en vigtig del af en leg. Når den guidning er sket mange gange, begynder barnet, der er udfordret at kunne indgå i en leg på lige fod med de øvrige børn.

Vores forståelse af børnefællesskab er, at alle børn skal være en del af et børnefællesskab. Et børnefællesskab kan bestå af få børn eller mange børn. Pædagogerne er ansvarlige for at sætte rammerne, så leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaberne. Der skal være rum for forskellighed, alle børn skal respekteres og lyttes til i et børnefællesskab. Forældrene er den tredje kammerat i et børnefællesskab. Det har stor betydning for børnefællesskabet, at forældre anerkender alle de øvrige børn og deres familier uanset disses forudsætninger.

Vi har et samarbejde med musikskolen. En gang om ugen kommer Mia fra musikskolen ud til os. Børnene er delt op i tre grupper. Der bliver spillet, sunget og danset. Det pædagogiske formål er at opleve en rytme og sansning omkring kroppen, når der spilles på instrumenter og danset.

Børnene får kendskab til forskellige sange. De lærer sangene henad vejen, idet Mia gentager sangene fra gang til gang. Børnene får oplevelsen af genkendelighed. De oplever hinanden i et musklæringsmiljø, hvor de øver sig i at træde frem og danse forskelligt for hinanden.

Et andet børnefællesskab er skolernes motionsdag, som vi har deltaget i igennem flere år. Formålet med denne aktivitet er bl.a. at lære dem udholdenhed samt give dem en fornemmelse af, hvordan kroppen reagerer, når den bruges aktivt samt hvor meget glæde det giver en at være fælles om det.

Legen Spejlet er et andet børnefællesskab. Her sættes børnene sammen parvis. Den ene er spejl og skal gøre præcis, som den anden. Her øves koncentration samt opmærksomhed på hinanden. Denne leg styrker børnenes gå-på-mod, da det at stille sig op for hinanden enten for at være spejl eller den, der skal gøre noget kræver mod, tryghed og tillid. I børnefællesskabet her kommer børnenes fantasi/kreativitet i spil samt deres evner til at imitere andres bevægelser øves.

Til forskellige forældrearrangementer sætter vi rammerne for hvordan forældrene skal sidde. Herved skabes forudsætningerne for at lære hinanden at kende, så forældrenes betydning for børnefællesskabet styrkes.

Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogisk læringsmiljø

(s. 22-23 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Vi har fokus på at skabe tydelige og klare rammer for det pædagogiske læringsmiljø hele dagen igennem. Vi anvender Time Timer f.eks. ved frokostbordet. Herved bliver det tydeligt for børnene, hvor længe vi skal sidde og spise. Tiden gøres visuelt tydeligt for dem. Time Timer anvendes også ved leg i løbet af dagen.

Vi skærmer børn af i en leg, så de ikke forstyrres af udefrakommende støj/uro. Vi har mindre rum, hvor få børn kan lege sammen. Vi kigger på hvilke børn, der vil være gode for hinanden i en leg. Hvis et barn er lidt udfordret socialt, sætter vi rammerne, så der gives mulighed for at danne sociale relationer f.eks., ved at barnet får lov til at vælge, hvem barnet gerne vil lege med. Vi opfordrer forældrene til at lave legeaftaler f.eks. kan det være et barn, som kun vil lege med et bestemt barn. For at skabe en større social relation arbejder vi med at skabe et pædagogisk læringsmiljø for barnet i børnehaven samtidig med at vi opfordrer forældrene til at lave legeaftaler.

Nogle børn skal have hjælp i garderoben andre klare det selv. Nogle børn har brug for afskærmning f.eks. i garderoben. Udgangspunktet her er børnenes forskellige forudsætninger.

Et barn siger ikke så meget ved frokostbordet. Pædagogen vil gerne inddrage barnet mere i fællesskabet omkring frokostbordet. De sidder og snakker om maden. Pædagogen har pistacienødder med. Der bliver snakket om hvad det er. Barnet, som ikke siger så meget, fortæller at det er pistacienødder og smiler. Vi fortsætter snakken om nødder. Pludselig er der en flue, der flyver rundt ved bordet. Pædagogen siger, at det er en mucha. Barnet, som ikke siger meget, smiler stort og gentager ordet og siger så, at det er en flue. De øvrige børn ved bordet spørger om det er polsk. Det bekræfter barnet. Resten af måltidet byder barnet ind, når vi snakker. Refleksionerne over denne fortælling er, at pædagogen sætter barnet i fokus med noget, som de øvrige børn ikke kan. På den måde får pædagogen inddraget barnets perspektiv og deltagelse i fællesskabet omkring frokostbordet. Børnene lærer at det er ok at være forskellige og at vi alle kan byde ind med noget.

Vi er i garderoben, hvor vi øver os i selv at tage tøj på. Et barn kommer hen til pædagogen og spørger om hun vil hjælpe med at tage regnbukser ud over støvlerne. Pædagogen siger til barnet, at det er hun sikker på, at barnet selv kan. Pædagogen beder barnet om at komme over til sig, så

hun kan vise barnet, hvordan det skal gøres. Barnet kommer og bliver guidet i hvordan der skal tages fat i buskekanten og hvordan den skal trækkes ud over støvlen. Barnet forsøger og det lykkedes ret hurtigt. Barnet er glad og viser pædagogen at det lykkedes. Pædagogen roser barnet og siger, at hun godt vidste at barnet kunne og at det var flot. Det pædagogiske læringsmiljø tilrettelægges her, så det inddrager barnets perspektiv samt barnets forudsætning for at kunne lykkedes. Barnet mødes med et barnesyn, hvor der er skabt mulighed for at udvikle barnets dannelse og læring.

Smæk bogstaver/dyr er et læringsmiljø, hvor der tages hensyn til børnenes forskellige forudsætninger. Formålet med denne leg er at børnene får kendskab til de forskellige bogstaver samt dyr. Egentlig består legen kun af bogstaver, men for at give plads til alle børn og deres udviklingsniveau, har pædagogerne ændret på det, så dyr også indgår i legen.

Der bliver leget Fido, en leg hvor man har ærteposer på kroppen. Formålet med denne leg er at styrke børnenes balance og give dem kendskab til forskellige kropsdele. Børnene er alders opdelt, så legen er tilpasset de forskellige aldersgrupper.

Det er efter frokost og børnene er ved at tage tøj på for at komme ud på legepladsen. Et barn løber rundt og råber. En pædagog går hen til barnet, viser barnet flyverdragten og fortæller at barnet skal begynde at tage den på. Barnet kigger væk og løber råbende videre. Pædagogen får fat i barnet igen og siger, at det kan være barnet kan blive færdig før kammeraten. Barnet kigger efter kammeraten, men får ikke øje på kammeraten, hvorefter der igen løbes og råbes. Refleksionen over denne praksisfortælling er at der skal skabes et andet læringsmiljø, hvor hensynet til barnets perspektiv og deltagelse imødekommes. Det kunne eventuelt være en mulighed at afskærme barnet, så støj/uro ikke forstyrrer barnet.

Når vi gør klar til at spise frokost er der gerne et par børn, der får handsker på og hjælper til med at dække bord.

Inden vi spiser, er alle børn ude på badeværelset og få tisset af samt vasket hænder. Børnene sætter sig til bordet efterhånden, som de bliver færdige på badeværelset. Her øver vi os i at vente på tur/udsætte et behov til, at alle bliver klar, så vi kan gå i gang med at spise. Når alle børn er kommet til bords, laver vi lidt sjov med vores mad rim. Her øver vi forholdsord og kropskendskab f.eks. tag hænderne over hovedet, hænderne på albuerne.

Det pædagogisk læringsmiljø tager hensyn til børnefællesskabet her, børnenes deltagelse og perspektiv. Når der laves sjov med mad rimet gør pædagogen det, at hun sætter ord på samtidig med at hun også viser det på egen krop. Herved imødekommes børnenes forskellige forudsætninger.

Det fælles pædagogiske grundlag

Forældresamarbejde

(s. 24-25 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Når et barn starter i børnehave hos os, sender vi et velkomstbrev ud til barnet og dets forældre. I velkomstbrevet inviteres barnet og forældrene på besøg i børnehaven inden start. Dette for at gøre barnets og forældrenes start til en positiv oplevelse, hvor vi sammen kan have fokusset på barnets trivsel. Vi følger sammen med forældrene barnet tæt i den først tid. Når barnet har været i børnehaven ca. 3 måneder tager kontaktpædagogen på hjemmebesøg. Vi har sammen med forældrene en snak om barnets trivsel og forældrenes oplevelse af at starte i børnehaven. Vi har taget et bevidst valg om at indholdet på disse hjemmebesøg kun skal omhandle starten samt sprogvurderingen. Den svære samtale tager vi i børnehaven, da hjemmebesøget er på forældrenes hjemmebane. Vi synes, disse ressourcer er givet godt ud, da der opbygges en tillid mellem barnet, forældrene og os, som er vigtigt i det videre samarbejde.

Derforuden tilbydes forældrene en samtale, når barnet er 4 år samt en til to skolesamtaler inden barnet skal starte i skole. Derudover har vi stafetlogmøder samt forældresamtaler efter behov. Sammen med forældrene samarbejder vi også med andre fagpersoner f.eks. fysioterapeut, psykolog m.m. Vi har indimellem brug for andre fagpersoner for at arbejde med børnenes trivsel og læring.

Vi har børn, hvor vi arbejder specifikt med f.eks. den sproglige udvikling. Der kan arbejdes med en planche omkring hvad der sker i et køkken. Forældrene får planchen med hjem, så de hjemme kan arbejde med det samme. Inden de får planchen med hjem, vejledes forældrene i hvordan der skal arbejdes med det, f.eks. at det ikke kun er tingene, der skal benævnes, men at der skal bygges på, så der sker en læring i forhold til den sproglige udvikling.

Vi kan ved en forældresamtale snakke om et barnets udfordringer i sociale sammenhænge. Her går vi ind og anbefaler forældrene at få etableret en legeaftale. Vi anbefaler også gerne, hvilke børn, der kan være en mulighed. Det har stor betydning for barnets trivsel, at forældrene også hjemme arbejder med at få skabt sociale relationer. Vi følger gerne op på, hvordan det er gået med legeaftalerne hjemme.

Det sidste halve år inden børnene skal i skole, laver vi legeaftaler i samarbejde med forældrene. F.eks. laves der tre legeaftaler i løbet af foråret. Vi fordeler børnene i legegrupper, så alle kommer til at have været sammen i løbet af de tre gange. Når de tre gange er afviklet, har alle familier været vært for en legegruppe. Vi opfordrer forældrene til at byde på kaffe den sidste halve time af legeaftalen. Dette for at styrke fællesskabet

blandt forældrene og give dem kendskab til hinanden. Forældrene er den tredje klassekammerat og har stor betydning for at alle børn kan føle sig som en del af et fællesskab.

Forældremøder kan bestå af forskellige temaer, f.eks. kan det være udarbejdelse af en mobbepolitik. Forældrene inddrages i forhold til deres rolle. Det kan f.eks. være en dialog om, hvordan der snakkes om de øvrige børn hjemme ved spisebordet, samt hvilken betydning det kan have i forhold til ens barns adfærd overfor f.eks. et udsat barn.

I løbet af et år kan der være forskellige arrangementer som f.eks. julehygge. Der klippes, klistres og hygges med hinanden. Der er som personale tid til at snakke med forældrene med en lidt mere uformel tilgang. Forældrene lærer hinanden at kende, samt får koblet børn og forældre sammen. Det er med til at styrke forældresamarbejdet både imellem forældrene, men også imellem forældre og pædagoger.

Så vidt muligt laves der en skrivelse hver uge over, hvad der er sket i børnehaven i ugens løb. Skrivelsen består af både tekst og billeder. Den lægges på AULA, hvor forældrene kan læse det og efterfølgende snakke med deres børn om det. Vi fortæller f.eks. om, hvad vi laver, når der spises frokost, hvad formålet er med det, hvad vi gerne vil lære børnene, hvilke læreplanstemaer, der er i spil. Dette gør vi for at fortælle forældrene, at der i børnenes dagligdag sker læring fra de træder ind ad døren og til de går hjem igen. Der ligger pædagogiske tanker bag alt, hvad der sker i børnenes hverdag.

Det fælles pædagogiske grundlag

Børn i udsatte positioner

(s. 26 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Børn kan være i en udsat position af forskellige årsager f.eks. kan et barn, hvor forældrene er blevet skilt være i en udsat position i kortere tid. Et andet eksempel kan være et barn, hvor opvækstvilkårene kan være årsagen til at være i en udsat position. Vi er meget opmærksomme på ikke at italesætte børnene og forældrene, da det kan være en medvirkende årsag til at blive fastholdt i en udsat position. F.eks. ikke at brokke sig over, at der nu igen mangler skiftetøj.

Et tosproget barn kan være i en udsat position på grund af manglende sprog. For at støtte barnet i den sproglige udvikling laver vi et pædagogisk læringsmiljø hvor fokus er på sproget. Vi har prioriteret ressourcer så en pædagog sammen med det tosproget barn kan gå fra så vidt muligt dagligt ca. 10 minutter, hvor fokus er på sproget. Indimellem er der også flere børn med, men det afhænger af, f.eks. hvor børnene er henne i udviklingen af det danske sprog. Børnene skal være på samme udviklingsniveau før der sker en læring hos det enkelte barn. Der kan også tages højde for et pædagogisk læringsmiljø ved f.eks. frokostbordet, hvor pædagogen får inddraget det tosproget barn i fællesskabet. Barnet får oplevelsen af at kunne noget, som andre finder interessant, selvværdet vokser og den alsidig personlighed udvikles f.eks. ved denne praksisfortælling, pludselig er der en flue, der flyver rundt ved bordet. Pædagogen siger, at det er en mucha. Barnet, som ikke siger meget, smiler stort og gentager ordet og siger så, at det er en flue. De øvrige børn ved bordet spørger om det er polsk. Det bekræfter barnet. Resten af måltidet byder barnet ind, når vi snakker.

Et udsat barn kan være den, der altid får skylden for noget uanset om barnet er i børnehave eller ej. Barnet trives ikke og kan ikke indgå i sociale sammenhænge. Når der kommer et barn og fortæller, at det er blevet slået af det udsatte barn, er det vigtigt at pædagogen går bagom historien og finder ud af, hvad der er på spil. Der kan være forskellige årsager til at det udsatte barn har slået, det kan f.eks. være at barnet ikke ved hvordan spillereglerne er i en leg, det kan være at barnet ikke ved, hvordan der spørges om man kan være med i en leg. Hvis barnet ikke kender spillereglerne i en leg, går pædagogen ind og hjælper ved at være på sidelinjen. F.eks. leger en gruppe børn ved rutsjebanen og motorikneglene. Det udsatte barn spørger de andre børn om han må være med. De andre børn siger ja og fortsætter deres leg. Pædagogen kan se på barnet, at han er forvirret og ikke ved, hvad han skal. Pædagogen siger til de andre børn, at de skal fortælle hvad legen går ud på og hvilken rolle barnet skal have. Pædagogen er på sidelinjen hele tiden og guider barnet og de øvrige børn. Herved skabes et pædagogisk læringsmiljø, hvor

forudsætningerne er til stede for at det udsatte barn kan trives, der kan ske en læring samt en udvikling og en dannelse. Der skal arbejdes med sådan et pædagogisk læringsmiljø over længere tid. Et læringsmiljø, hvor pædagogen har øje for at intet er stationsnær, men udvikles konstant.

Det fælles pædagogiske grundlag

Sammenhænge

(s. 27 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Et børnehaveliv har fokus på at klæde børnene på til de udfordringer, der venter forude. Derfor er det ikke kun det sidste år af børnehavelivet det pædagogiske læringsmiljø tilrettelægges, så børnene bliver klar til at møde nye udfordringer, fordybe sig og være nysgerrige. Det sker i alle årene med fokus på de enkelte alderstrin.

Børnehave, SFO og skole ligger under samme tag. Dette er et godt udgangspunkt for at skabe pædagogiske læringsmiljø til glæde og gavn for alle. De ældste børn deltager en gang om ugen i morgensang på skolen. Dette for at give kendskab til og fortrolighed med den nye verden, der venter forude. Børnene er i løbet af foråret på besøg i børnehaveklassen. Det sidste besøg inden skolestart byttes børnene rundt, så de kommende skolebørn er alene med børnehaveklasselæreren en formiddag. Børnene fra børnehaveklassen kommer på besøg i børnehaven den formiddag.

Godt et halvt år før skolestart inviteres forældrene til møde, hvor der fortælles om, hvad der venter forude i børnehaveklassen samt en orientering om, hvordan skolen er organiseret. Dette møde er kommet i stand på baggrund af et hold første gangs forældre på skolen. De kendte ikke skolen og havde brug for viden omkring den. Det er godt givet ud, da vi kan være tilbøjelig til at tænke, at alle forældre selvfølgelig kender skolen i vores lille samfund. Lige inden sommerferien er børn og forældre inviteret på besøg i børnehaveklassen. Her viser børnene f.eks. deres forældre rundt på skolen. Børnene er fortrolige med skolen og dens omgivelser og klar til at vise forældrene rundt.

Det sidste halve år i børnehaven går de ældste børn fra et par gange om ugen. Her bliver fokus intensiveret på det at skal i skole. Der arbejdes f.eks. med bogstaver. Det første bogstav i børnenes navne er der ekstra fokus på f.eks. kan det være B. Alle børn skal så medbringe nogle ting, som begynder med B til næste gang. Så snakkes der om bogstavet, tegnes og skrives. Der bliver lavet små opgaver, hvor fokus er på tal og mængde. Børnene oplever, at der skal være koncentration og efterfølgende er der plads til frikvarter. Der øves udholdenhed, nysgerrighed, mod til at kaste sig ud i nye ting samt det at indgå i et fællesskab, hvor der måske skal etableres nye relationer.

Der skal skabes et rum for at øve sig på at være selvhjulpne på alle måder. Der er fokus på at tage tøj af og på, på at kunne tørre sig selv bag i, have styr på egne ting m.m. Vores pædagogisk læringsmiljø omkring det at lære at tørre sig bag i er, at barnet skal prøve, og at vi gerne vil hjælpe eller kontrollere, at det er gjort ordentligt, så ingen render rundt med en rød numse. Hvis det er svært for barnet, guider vi og hjælper i det omfang, der er behov for. Forældrene øver også på tingene hjemme.

Øvrige krav

Inddragelse af lokalsamfundet

(s. 29 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

De yngste børn deltager sammen med dagplejen i Dagplejernes dag. Dagen starter med besøg i Brugsen og på Plejehjemmet. Resten af dagen foregår i børnehaven sammen med dagplejen. Dagen sluttet af med forældre kaffe. Formålet med at besøge Brugsen og Plejehjemmet er at lære børnene, at der findes forskellige ting i lokalområdet, som er til glæde og gavn for alle.

Når dagplejen og børnehaven i samarbejde afvikler Dagplejernes dag, skabes en rød tråd for børnene. Det er herligt at være sammen med den "gamle" dagplejer, som har givet barnet tryghed og omsorg før børnehavelivet startede. Dagplejebørnene gøres fortrolige med børnehavens rammer. Dette styrkes også ved at de kommer i børnehaven en gang om ugen hele året rundt.

Ved at dagen afsluttes med forældre kaffe gives nye forældre mulighed for at lære børnehaven at kende samt mulighed for at møde lidt af personalet.

Plejehjemmet inviterer os til Fastelavn. Der kommer liv på plejehjemmet, de ældre nyder når børnene synger sange for dem. Sange, som de selv kan huske fra deres barndom. De ældre på plejehjemmet vil gerne snakke med børnene. Det kræver mod at gå hen til f.eks. en ældre dame og fortælle hvad man er klædt ud som. Det kræver mod at stå frem og synge samtidig med at der sidder nogle folk og kigger på en, måske synger en ældre herre med på sangen med en anderledes adfærd end børnene er vant til. Her gives børnene mulighed for at få viden om, hvem der bor på et plejehjem, hvad de laver og at alle er forskellige.

Vi låner hallen et par timer om ugen. I hallen bliver der spillet bold, lavet motorikbaner, løbet og meget andet. Børnene får kendskab til hallen og dens muligheder. Børnene oplever hvor glad man bliver at bevæge sig. De oplever følelsen af et fællesskab og bliver styrket i deres omsorg for hinanden. Erfaringer de kan bringe med sig f.eks. når de går til gymnastik i hallen sammen med deres forældre.

Inddragelse af lokalsamfundet kan vi godt tænke mere ind, når vi tænker pædagogiske læringsmiljøer. Der er masser af muligheder som f.eks. Træværkstedet. Gartneren, HP's fiske sø, landmænd m.m.

Øvrige krav

Vurdering af det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (i et børneperspektiv, hvor børns oplevelser af børnemiljøet inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

(s. 30 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan integrerer vi det fysiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Børnehaven er flyttet i nye rammer sidst i november 2020. De nye rammer er indrettet mere specifikt med henblik på, at det er en børnehave. Der er rum og plads til fysisk udfoldelse og stille aktiviteter. Endvidere er der mulighed for at opdele børnene i mindre grupper, herved reduceres støjniveauet. De nye rammer giver mulighed for at imødekomme børnenes forskellige behov, så de hver især styrkes i deres læring og trivsel. På grund af Corona er vi ikke kommet på plads i de nye rammer endnu. Tanken er at vi skal have et Lego rum, hvor der er hylder, så det, der er blevet bygget i Lego, kan stå til dagen efter. Herved gives mulighed for at fortsætte på en i gang værende leg samt udvide den. I et andet rum skal der være stille rum, hvor det skal være muligt at sætte sig ind og f.eks. høre en historie. Rummet skal også anvendes til det forskelligt sprogarbejde, der pågår f.eks. når der skal laves en sprogvurdering. I et tredje rum skal der være mulighed for motorisk udfoldelse.

Børnene sidder ved fire borde, når vi f.eks. spiser frokost. Bordene står med så tilpas stor afstand, at forstyrrelse fra et andet bord godt kan undgås. Når vi f.eks. spiser, er det vigtigt at pædagogerne er nærværende for den gruppe børn, de sidder sammen med og ikke bruger tiden på at snakke med de andre pædagoger. Der finder rigtig meget læring og dannelse sted ved spisning.

Blyanter, tusch, sakse, tape, lim og papir er tilgængeligt for børnene. Deres kreative evner styrkes når tilgangen til forskellige materialer er en mulighed.

Legepladsen er endnu ikke indrettet. Vi har været i dialog om, hvad vi gerne vil med legepladsen og om hvordan vi kan skabe små rum. Legepladsen skal være indrettet med forskellige pædagogiske miljøer, som gør at børnene får lyst til at bevæge sig, fordybe sig, have stille lege og vilde lege.

Indtil videre er legepladsen et stort rum, hvor der er mudder, sand, græs og mulighed for at spille bold. Det giver børnene nogle andre lege, som f.eks. at fordybe sig i hvad jorden gemmer på. Et forældrepar er kommet med et juletræ. Juletræet bliver gravet ned i jorden og pyntet med skovle og spande. Børnenes kreative evner styrkes, da fantasien skal i spil, når det handler om legepladsen. Vi forventer, at legepladsen er etableret til efteråret 2021.

Det psykiske børnemiljø er en vigtig brik for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Der skal være plads til forskellighed. Der skal være en ordentlig tone imellem alle. Der skal være en gensidig respekt og tolerance i samspelet. En pige kommer ud til pædagogen og fortæller, at to drenge driller. Pigen har tårer i øjenkrogen. Pædagogen går ud til drengene, som hun hørte, råbte højt. Pædagogen beder dem om at gå med hende, da de også har drillet. En anden pædagog kommer til og spørger ind til om, drengene ved hvorfor de skulle gå med den anden pædagog. De ryster på hovedet og kan kun fortælle, at de ingenting har gjort, men at det var pigen, der råbte og drillede dem. Pædagogen går ud i køkkenet, hvor pigen sidder med en gruppe børn. Et af de andre børn kan fortælle, at pigen havde hevet en af drengene i armen og råbt ad dem begge to, samt at de to drenge ikke havde drillet. Vi snakker om, at man ikke skal beskyldes nogen for noget, de ikke har gjort, samt hvad det gør ved en, når man bliver beskyldt for noget, som ikke er sket. Pædagogens refleksion over episoden var, at hun virkelig troede på pigen, som kom med tårer i øjenkrogen samtidig med at hun havde hørt, at drengene råbte højt. Det pædagogiske arbejde hos os består i at gå bag om en episode i et forsøg på at finde ud af, hvad der er på spil uanset hvad vi har set og hørt. Vi har fokus på de tre fingre, der peger indad mod en selv. For at fremme dette arbejder vi f.eks. med at være undrende overfor hinanden i dagligdagen samt anvende praksisfortællinger på p-møderne. I det pædagogiske arbejde med at udvikle børnenes kompetencer til f.eks. at respektere hinanden øves der f.eks. det aflæse hinandens kropssprog samt respektere når nogen siger stop.

I disse Corona tider drager børnene også omsorg for hinanden. Der er blevet snakket om mundbind. Børnene har fortalt, at de voksne skal have mundbind på, når de skal handle i brugsen. Børnene fortæller, at de har mundbind derhjemme. Mundbind med forskellige motiver på. Vi har snakket om, hvordan det kan være, at vi skal have mundbind på. Børnene har helt styr på Corona og hvordan vi skal forholde os. Der sidder to børn på kontoret. De tegner begge to. Den ene af børnene putter blyanten i munden, hvor til det andet barn svare "det går ikke i disse Coronatider".

Pædagogisk læringsmiljø generelt

Børns brede læring

(s. 32 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan ses den brede læring indenfor og på tværs af de 6 læreplanstemaer
(nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse)

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Alt den trivsel, læring, udvikling og dannelse der finder sted fra om morgenen, når børnene træder ind ad døren og til de går hjem igen tænker vi ind i de 6 læreplanstemaer. Et læringsmiljø kan understøtte samtlige 6 læreplanstemaer f.eks. musik. Den alsidige personlige udvikling, det kræver gåpåmod at stå frem og synge og spille for f.eks. bedsteforældrene til bedsteforældredag. Den sociale udvikling, da musik understøtter et fællesskab, hvor der er plads til forskellighed. Kommunikation og sprog, hvor fokus på fælles opmærksomhed, nærvær og øjenkontakt er forudsætninger når der skal synges og gives beskeder om, hvordan en sangleg skal leges. Krop, sanser og bevægelse, hvor børnene oplever en glæde ved at danse og bevæge sig til musik. Natur, udeliv og science, når musik afvikles udenfor og der afsluttes med at ligge og slappe af. Her gives børnene mulighed for at sanse naturen f.eks. høre træernes susen, fuglenes fløjten. Kultur, æstetik og fællesskab, idet børnene gives kendskab til musikkens muligheder f.eks. forskellige instrumenter.

Under punkterne "barnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring og fællesskaber", "pædagogisk læringsmiljø", "sammenhænge", "børn i udsatte positioner", "øvrige krav", samt "inddragelse af lokalsamfundet" kan der læses om, hvordan vi arbejder med selvværd, nysgerrighed, gåpåmod og bevægelse.

	Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler	Hvilke læreplanstemaer er <u>særligt</u> i spil? (s. 34-47 publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan") 	<i>"De pædagogiske mål udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø på den ene side og børns læring på den anden side"</i> I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at.... 	Vi vil derfor bestrebe os på at praksisudvikle...	Vi vil derfor undersøge... Metoden bliver.... Næste skridt bliver at....
Planlagte vokseninitierede aktiviteter					
Børneinitierede aktiviteter	<div style="border: 1px solid orange; padding: 5px;"> Som det fremgår af dette skema har vi valgt at arbejde med de seks læreplanstemaer og læringsmiljøer i en dynamisk forståelse. I de efterfølgende fem bokse vil aktuelle eksempler blive beskrevet i forhold til de nævnte læringskontekster. Eksemplerne udspringer af en nysgerrighed og undren i forhold til praksis og med et ønske om praksisudvikling. </div>				
Leg					
Spontane aktiviteter					
Daglige rutiner					

Planlagte vokseninitierede aktiviteter

<p>Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler</p>	<p>En dag om ugen har vi et samarbejde med Mia fra musikskolen. Grundet Corona foregår aktiviteten online lige nu. Tidligere har vi haft musik både indenfor og udenfor. Der bliver spillet på forskellige instrumenter, sunget forskellige sange, også sange som passer til årstiderne/højtiderne. Der bliver danset og leget forskellige sanglege. Børnene optræder for hinanden med forskellige instrumenter. Børnene er opdelt i aldersgrupper og hver gruppe har ca. en halv times musik med Mia. Pædagogerne deltager i aktiviteten, de deltager i legene, synger med og hjælper de børn, der skal have en hånd f.eks. hvis de er utrygge.</p>
<p>Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?</p>	<p>Den sociale udvikling er i spil. Børnene oplever at høre til i et fællesskab, hvor de hver især kan bidrage til aktiviteten. Læringsmiljøet understøttes f.eks. ved at børnene er jævnaldere. Herved skabes forudsætningen for deltagelse og medindflydelse til fælles glæde og engagement for alle børn. Den alsidig personlig udvikling er også i spil. Det kræver gåpåmod, selvtillid og selvværd at stå frem for andre. Når pædagogerne støtter de børn, der kan være udfordret f.eks. ved sammen med et barn at spille for de øvrige børn, giver det barnet en følelse af at blive passet på samt en respekt for at blive mødt i de udfordringer, der kan være svære. Krop, sanser og bevægelse kommer også i spil. Læringsmiljøet understøtter at børnene oplever en glæde ved at bevæge sig, de får en oplevelse af hvad deres krop kan samt det at aflæse andres kropslige udtryk f.eks. når de leger legen spejl billedet.</p>
<p>I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....</p>	<p>Samarbejdet med Mia fra musikskolen er med til at understøtte læringsmiljøet for de seks læreplanstemaer samt det pædagogiske grundlag. Derfor bliver vi opmærksomme på, at når vi sætter musik på f.eks. ude på legepladsen er det ikke bare for musikkens skyld. Der skal være et formål med at starte højtaleren og høre musik. Læringsmiljøet skal understøttes af en aktivitet sammen med musikken, hvor pædagogerne er aktivt deltagende.</p>
<p>Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....</p>	<p>Vi vil inddrage sange, sanglege m.m. fra musikken med Mia meget mere i hverdagen. Når vi sætter musik på højtaleren, vil vi vælge sange, som børnene har sunget sammen med Mia.</p>
<p>Vi vil derfor undersøge...</p> <p>Metoden bliver....</p> <p>Næste skridt bliver at....</p>	<p>Om det giver børnene en større genkendelighed til sangene, sanglegene m.m., når vi mødes med Mia? Vil det understøtte børnenes fortrolighed og tryghed for det ukendte, når vi har musik med Mia?</p> <p>Praksisfortællinger fra når der er musik med Mia.</p>

	Få nedskrevet de sange, sanglege m.m. de forskellige aldersgrupper laver sammen med Mia samt få et overblik over hvor vi kan finde materialet, så pædagogerne kan synge med og ved hvad en leg består af.
--	---

Børneinitierede aktiviteter	
Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler	En dreng (3,5 år) har lavet en bil ud af motoriksneglene. Han spørger en pædagog om hun vil med. De aftaler at pædagogen skal køres hjem. Pædagogen sidder bag i bilen og drengen styrer. Pludselig går bilen i stå. Drengen fortæller at der er noget galt med motoren. De snakker om at mekanikeren skal komme og kigge på bilen. Drengen ringer efter mekanikerne og kort tid efter er de klar til at køre videre. Der går ikke længe før drengen med en lyd indikerer at bilen er gået i stå igen. Drengen fortæller at bilen er punkteret. Pædagogen foreslår, at de heller må ringe til mekanikeren igen. Drengen ringer og bilen bliver repareret igen. Drengen sætter sig ind til rattet og starter bilen igen. Det hele gentager sig igen. Pædagogen foreslår, at de vist hellere må ringe efter Falck, da bilen vist skal på værksted. Drengen ringer til Falck og bilen kommer på værksted. Endnu engang er bilen blevet repareret. Drengen starter bilen igen og kører videre. Pludselig stopper bilen og drengen siger til pædagogen, nu er du hjemme. Pædagogen betaler drengen for at have kørt hende hjem.
Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?	Kommunikation og sprog er særligt i spil. Drengens ordforråd og ordforståelse opbygges i ovennævnte læringsmiljø. Sproget understøtter også drengens læring i forhold til, hvordan der eventuelt kan handles, hvis en bil går i stykker (et billede på samfundets muligheder). Den alsidig personlig udvikling er også i spil her. Drengen deltager i et samspil, hvor han bliver mødt på sine initiativer. Der bliver skabt rum for fordybelse og engagement. Drengen bliver mødt med anerkendelse og føler sig værdsat på sine initiativer. Den social udvikling kommer også i spil. Legen er her med til at understøtte drengens læring i forhold til hvordan vi sammen kan løse en given opgave.
I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....	Kommunikation og sprog har stor betydning i et læringsmiljø, hvis vi skal kunne forstå hinanden og vores omverden. Hvis drengen f.eks. ikke havde vidst, hvad en mekaniker var, skulle legen have været anderledes opbygget. Hvor vigtigt det er at forstå, hvor det enkelte barn er henne i deres udvikling og så møde dem lige der. Pædagogen er nærværende og møder barnet på dets initiativer samt sammen med barnet får bygget videre på legen. Det er et vigtigt element i at understøtte den læring, der finder sted. Når pædagogen kommer med forslag til hvilke handlinger de sammen kunne tage i brug for at løse problemet med bilen, understøttes barnets læring i forhold til hvordan en leg kan opbygges. Det er ikke alene en, der bestemmer i en leg, men der gås på kompromis hele tiden.

Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....	Pædagogernes deltagelse i forskellige læringsmiljøer
Vi vil derfor undersøge...	Hvornår er pædagogerne deltagende og i hvilke læringsmiljøer er det oftest? Er der udfordringer ved at være deltagende? Hvornår er pædagogerne ikke deltagende?
Metoden bliver....	At indsamle praksisfortællinger og sammen analysere disse praksisfortællinger.
Næste skridt bliver at....	Have fokus på emnet samt ændre på praksis og omorganisere, hvis det skulle vise sig at være en forhindring for at kunne deltage i forskellige læringsmiljøer i løbet af en dag.

Leg	
Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler	Der er fundet Lego klodser frem. Der sidder en gruppe børn, som er i gang med at bygge forskellige ting f.eks. en bil, et hus. De leger med tingene, der bliver bygget. De hjælper hinanden med f.eks. at finde klodser og vinduer til huset. Der ledes efter et ansigt til figuren. Der sidder en pædagog sammen med børnene, som hjælper med at guide f.eks. om hvordan man kan hjælpe hinanden. Det bliver tid til at spise frokost og der skal pakkes sammen. Børnene giver udtryk for at de gerne vil gemme f.eks. en bil, de har bygget og gerne vil lege videre med bilen senere. Der er ikke mulighed for at bilen kan sættes til side til senere, så legen kan genoptages.
Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?	Kommunikation og sprog er i spil her. Der bliver snakket om det der bygges, hvad tingene hedder, hvordan man kan hjælpe hinanden med at lede efter en bestemt Legoklods. Børnene oplever at sproget kan være med til at danne nye relationer samt hvordan det kan bidrage til et fællesskab. Den sociale udvikling kommer også i spil. Når børnene hjælper hinanden med at finde manglende Legoklodser opbygges en empati for andre. Børnene får oplevelsen af at være en del af fællesskabet, hvor de er deltagende og har medindflydelse på deres præmisser.
I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....	Fællesskabet bidrager til trivsel og danner muligheden for at opbygge nye relationer. Fællesskabet er med til at give plads til forskellighed samt udvikle empati. Det at kunne sætte f.eks. en bil til side giver muligheden for at bygge videre på en leg senere. Det kan have betydning for et barn, som måske har haft svært ved at danne en relation til et andet barn. Læringsmiljøet understøtter ikke, at barnet gives mulighed for at bygges videre på den opbyggede relation. Vigtigheden af pædagogernes deltagelse i legen, så læringsmiljøet kan understøtte den sproglige udvikling. Herved gives børnene mulighed for at forstå hinanden og deres omverden.

Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....	Et Lego rum, hvor der gives mulighed for at sætte de byggede ting til side, så legen kan genoptages. Et rum hvor der er ro og mulighed for fordybelse i legen.
Vi vil derfor undersøge...	Lego rummets betydning for at fastholde nydannede relationer.
Metoden bliver....	Praksisfortællinger
Næste skridt bliver at...	At indrette Lego rummet, så de byggede ting kan sættes til side.

Spontane aktiviteter

Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler	Børnene finder forskellige små dyr rundt om i jorden på legepladsen. De elsker at grave efter dem. Børnene har spiseskeer til at grave med. Børn og pædagoger får en snak om hvilket dyr det kan være. Er der tvivl kigges på nettet for at finde ud af det. Der bliver snakket om dyrene ved frokostbordet. Vi får en snak om, hvordan dyrene skal behandles, da det nogen gang godt kan blive hårdt at være en larve, der skal bæres rundt af forskellige børn.
Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?	Natur, udeliv og science er i spil her.
I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....	Børnene er gode til at se de forskellige nuancer, når det handler om at finde ud af hvilke dyr det er. Børnene får en viden om de forskellige dyr. En viden om hvordan en larve kan udvikle sig til en sommerfugl. De får en viden om hvor vigtigt det er at passe godt på dyrene, da dyrene også har betydning for naturens bæredygtighed. Det pædagogiske læringsmiljø understøttes af børnenes egne spor, som bygges videre på.
Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....	Ved at bygge oven på børnenes egne spor og arbejde videre med fødekæden.
Vi vil derfor undersøge...	Hvad ved børnene egentlig om en fødekæde.
Metoden bliver....	Praksisfortællinger

Næste skridt bliver at....	Tilrettelægge forskellige læringsmiljøer, som kan understøtte børnenes læring om en fødekæde.
----------------------------	---

Daglige rutiner	
Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler	I garderoben efter frokost. Børnene skal have overtøj på. Der er to pædagoger i garderoben. Der er meget uro i garderoben. Der ligger to treårige børn på gulvet. De kommer ikke i gang med at få overtøjet på. De får flere gange at vide, at de skal gå i gang. Ingen af de to børn begynder at tage overtøj på.
Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?	Alsidig personlig udvikling, kommunikation og sprog samt krop, sanser og bevægelser er særligt i spil ved ovenstående eksempel.
I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....	Børnene bliver ikke mødt der hvor de er udviklingsmæssigt. Den manglende understøttelse i læringsmiljøet danner ikke grobund for at udvikle børnenes gåpåmod samt deres deltagelseskompetence. Interaktionen mellem pædagogerne og børnene er ikke til stede, da de kun får at vide, de skal gå i gang. Pædagogerne skal være rollemodeller for børnene, det betyder i ovenstående eksempel, at pædagogerne skal hjælpe børnene til at indgå i en dialog f.eks. om hvad de skal tage på først. Det pædagogiske læringsmiljø understøtter ikke børnenes egne erfaringer med hvad kan jeg, hvem er jeg og kan jeg det samme som du kan.
Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....	Påklædningen efter frokost, så det pædagogiske læringsmiljø understøtter alle børnene
Vi vil derfor undersøge... Metoden bliver.... Næste skridt bliver at...	Vores praksis i garderoben og hvordan vi kan understøtte de tre årige i garderoben. Hvordan kan vi få skabt ro i garderoben, så læringsmiljøet kan understøttes. PLC samt praksisfortællinger fra garderoben. Praksisfortællinger hvor tingene lykkedes og hvor der er udfordringer. Have fokus på børnenes forskellige udviklingstrin og at dagene kan være forskellige. Det jeg kunne i går, kan jeg måske ikke i dag. Kigge på læringsmiljøet i garderoben og omorganisere, så roen kan indtræde og give plads til at de tre årige kan få den guidning, der skal til for at understøtte deres læring.

Etablering af evalueringskultur Inddragelse af forældrebestyrelsen

Organisering:

- *Hvordan arbejdes der løbende med den pædagogiske læreplan? I hvilke sammenhænge og hvor ofte?*
- *Hvordan inddrages forældrebestyrelsen i udarbejdelsen af, evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan?*
- *Hvordan evalueres arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?*
- *På hvilken måde vil den løbende pædagogiske dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse blive opsamlet og indgå i evalueringen?*

Samtlige bestyrelsesrepræsentanter har fået udleveret hæftet Den styrkede pædagogiske læreplan - rammer og indhold. Der har løbende været punkter på dagsorden, som f.eks. leg. Personalerepræsentanten har så formidlet, hvad vi forstår ved f.eks. leg, og hvordan det kommer til udtryk i vores hverdag. Bestyrelsen har efterfølgende haft mulighed for at spørge ind til emnet, så vi kunne få en dialog omkring det aktuelle emne. Lige for tiden afventer vi, at bestyrelsen må mødes igen, da bestyrelsen skal præsenteres for Den styrkede pædagogiske læreplan ved at selv at være en aktiv medspiller i det. Dette for at give de nye bestyrelsesmedlemmer en viden om, hvad den består af og hvordan vi arbejder med den.

Bestyrelsen har udarbejdet principper for f.eks. overgange og samarbejdet mellem hjem og Oddense Børneunivers. Disse principper ligger blandt andet til grund for, hvordan vi afvikler f.eks. forældresamtaler. Bestyrelsen vil få den pædagogiske læreplan til gennemlæsning inden et bestyrelsesmøde. På det efterfølgende bestyrelsesmøde gennemgår vi den, så bestyrelsen også får mulighed for at give deres besyv med. En gang om året skal bestyrelsen føre tilsyn med Oddense Børneunivers. Her kunne det være en mulighed at følge op på den pædagogiske læreplan, f.eks. ved at vi kommer med praksisfortællinger og en PLC til bestyrelsesmødet. Pædagogerne arbejder med PLC samt praksisfortællinger i hverdagen. De anvender Teams, hvor dokumentationen skrives og gemmes.

